

6.1.3.2 การจัดการน้ำโดยการสร้างฝายชะลอน้ำ การทำฝายเพื่อการเกษตรแล้ว การวิเคราะห์พื้นที่ ทำกิน ชาวบ้านที่มีพื้นที่การเกษตรที่ใกล้ลำห้วยขนาดเล็กหรือร่องน้ำ ควรมีการสร้างฝายชะลอน้ำแบบง่ายๆที่นิยมเรียกกันว่าฝายแม้ว ให้ทั่วหมู่บ้านเป็นลักษณะขั้นบันได โดยใช้วัสดุในภูมิประเทศผสมภูมิปัญญาชาวบ้าน การสร้างฝายชะลอน้ำให้กระจายไปทุกลำห้วย และทุกสาขาให้ครอบคลุม เพื่อเก็บกัก และชะลอน้ำให้อยู่ในพื้นที่มากที่สุด

6.1.3.3 การรักษาพื้นที่ป่าสองข้างลำห้วย เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า ด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่มีแปลงที่ดินติดลำห้วยและรักษาพื้นที่ป่าที่ติดลำห้วยไว้ เพื่อให้มีพื้นที่ป่าช่วยหล่อเลี้ยงลำห้วย โดยเว้นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 5-10 เมตร จากลำห้วย นอกจากการรักษาพื้นที่ป่าสองลำห้วยแล้ว ควรมีการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดินที่ใช้ในการเกษตร ของชุมชนบ้านสวนกล้วย

6.1.3.4 ชุมชนและคณะกรรมการบ้านสวนกล้วยได้มีการประชุมระดมสมองของชาวบ้าน เพื่อกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งได้แผนปฏิบัติการตามโครงการ ดังนี้

- 1) โครงการปลูกต้นไม้และหญ้าแฝกในบริเวณที่มีการพังทลายของดิน
- 2) โครงการกันพื้นที่ป่าริมลำห้วยไม่ให้มีการตัดฟัน และดูแลรักษาในระยะ 10 เมตร จาก แนวขอบลำห้วย
- 3) โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ ตามลำห้วยต้นน้ำและสาขาเพื่อชะลอการไหลของน้ำเก็บกักน้ำ ดักตะกอนดินและสร้างความชุ่มชื้นให้กับดินและป่าไม้เป็นการป้องกันไฟป่าได้อีกทางหนึ่ง
- 4) โครงการสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เพื่อการเก็บกักน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรและอุปโภคและบริโภคในอนาคต

6.1.3.5 การสร้างมาตรการในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ลำธาร เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า โดยการจัดให้มีการอนุรักษ์ป่าชุมชนประมาณ 300 ไร่ สำหรับใช้สอยเก็บหน่อไม้ เก็บเห็ด และสมุนไพร ซึ่งชุมชนได้ร่วมกันตั้งกฎกติกาเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนไม่ให้มีการบุกรุกแผ้วถางและตัดฟันต้นไม้

6.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการน้ำของชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้านสวนกล้วย ตำบลกกทอง อำเภอเมือง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) มีประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

6.2.1 ความเป็นมาของการจัดการน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วยในอดีตถึงปัจจุบัน

จากผลการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นและสังเคราะห์องค์ความรู้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อค้นหาข้อมูล องค์ความรู้และความ เป็นมาเรื่องการจัดการน้ำในชุมชนบ้านสวนกล้วย พบว่า ลักษณะการตั้งถิ่นของชุมชนบ้านสวนกล้วย เป็นชุมชนที่มีตั้งถิ่นฐานหรือตั้งบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่บริเวณริมลำห้วย สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาสูงสลับซับซ้อน อันสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักฝนหลวง และการบิน(2551:1) ซึ่งกล่าวถึงธรรมชาติของการตั้งถิ่นฐานหรือที่อยู่อาศัยของมนุษย์จะต้องอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และการจัดการน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วยได้อาศัยภูมิปัญญาในการจัดการระบบส่งน้ำด้วยไม้ไผ่ต่อรางจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ สามารถนำน้ำจากพื้นที่ป่าต้นน้ำมาใช้ในการเกษตรกรรม ใช้ในกิจกรรมอุปโภคบริโภค ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาระบบรางส่งน้ำจากไม้ไผ่เป็นท่อพลาสติก PVC ที่มีความคงทน ถือว่าเป็นไปตามหลักการจัดการน้ำบนพื้นที่ภูเขาสูงและการจำทำระบบประปาภูเขาของสำนักอนุรักษ์และจัดการ ดินน้ำ (2547:1-9)

สำหรับการจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วย พบว่า ชุมชนบ้านสวนกล้วยได้ร่วมกันกำหนดมาตรการในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชน คือ การตั้งข้อระเบียบชุมชนในการใช้ประโยชน์จากป่า การเผาไร่/สวน/นา จะต้องมาแจ้งผู้นำและให้ช่วยกันป้องกันไฟ มีการร่วมกันทำแนวกันไฟในช่วงฤดูแล้ง การทำฝายชะลอน้ำ และการเฝ้าระวังชาวบ้านจากพื้นที่อื่นมาใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า เช่น การล่าสัตว์อาจมีการเผาป่าเพื่อล่าสัตว์ ซึ่งการบริหารจัดการส่วนอาศัยอำนาจการปกครองระหว่างผู้นำกับชาวบ้านในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก อันสอดคล้องกับแนวคิดการอนุรักษ์และการจัดการป่าต้นน้ำของสำนักอนุรักษ์และจัดการ ดินน้ำ(2547:1-9) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิศักดิ์ ไร่สุขสิริ(2540) ได้สรุปไว้ การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเป็นหลัก

6.2.2 สภาพปัญหาการจัดการน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วย

จากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นและสังเคราะห์องค์ความรู้ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในการจัดการน้ำของชุมชน พบว่าปัญหาสำคัญที่เป็นแก่นของปัญหาในการจัดการน้ำของชุมชน คือ การพังทลายดินจากการเกษตรกรรมเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ การไถหน้าดินปลูกข้าวโพด ปลูกถั่วเหลือง ปลูกเดือย ปลูกขิง เป็นต้น ทำให้เกิดการพังทลายของหน้าดินไหลลงสู่ลำห้วยและแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม และที่สำคัญทำให้ลำห้วยหรือแหล่งน้ำตื้นเขิน จำเป็นต้องมีการขุดลอกเหมืองฝายหรือมีการซ่อมแซมเหมืองฝายอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระบบนิเวศวิทยาป่าต้นน้ำและหลักการฟื้นฟูระบบนิเวศต้นน้ำของสำนักอนุรักษ์และจัดการ ต้นน้ำ(2547:1-9)

สำหรับปัญหาด้านสารเคมีปนเปื้อนในน้ำถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์หรือชาวบ้านที่ทำการเกษตรกรรม โดยใช้สารเคมีมากเกินไป ได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ยาฆ่าแมลง การใช้ยาปราบศัตรูพืช ทำให้เกิดการปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ เพราะเมื่อฝนตกชะล้างสารเคมีที่ตกค้างอยู่ตามพื้นดินและในพืชไหลลงสู่แหล่งน้ำ ส่งผลให้คุณภาพน้ำเป็นมลพิษระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป และความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ที่สำคัญก่อให้เกิดความไม่สมดุลในระบบนิเวศวิทยา อันสอดคล้องกับหลักทฤษฎีนิเวศวิทยาของซซพล ทรงสุนทรวงศ์ (2546 : 66-67)

6.2.3 แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วย

จากการจัดการน้ำในอดีตถึงปัจจุบันชุมชนบ้านสวนกล้วยได้มีการใช้และ/หรือประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและอาศัยการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำในระบบน้ำจากพื้นที่ป่าต้นน้ำในรูปแบบการสร้างเหมืองฝาย และการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการน้ำของชุมชนบ้านสวนกล้วยได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนบ้านสวนกล้วยมีความตระหนักหรือมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ และได้อาศัยหลักการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผลประโยชน์ คือ การใช้น้ำจากการร่วมกันสร้างเหมืองฝายเพื่อเก็บกักน้ำไว้ในในฤดูแล้ง การสร้างระบบน้ำจากรางไม้ไผ่จนพัฒนาเป็นระบบรางส่งน้ำแบบท่อพลาสติก PVC อันเป็นการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดจากการดำรงวิถีชีวิตมาตั้งแต่อดีต อันสอดคล้องกับหลักการนิเวศวิทยาชุมชนของสุวารีย์ สิปูณะ (2545 : 15-16) และโดยเฉพาะแนวทางการจัดการน้ำด้วยวิธีการสร้างฝายชะลอน้ำ

เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับป่าต้นน้ำรวมทั้งเป็นการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสรันณ์ ปัญญา(2545) ตลอดจนการตั้งกฎกติกาในการรักษาพื้นที่ป่าสองข้างลำห้วย เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นและเป็นการชะลอหรือป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ทำให้ลำห้วยไม่เกิดความตื้นเขิน ส่งผลให้จำนวนความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นเป็นไปตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำของสำนักอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำ (2547 : 1-9) อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการน้ำที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นสิ่งที่ชุมชนบ้านสวนกล้วยได้ถ่ายทอดมาจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ โดยมีวิธีการหรือกลไกที่สำคัญคือ รูปแบบการสร้างเหมืองฝาย การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและเป็นยุทธวิธีของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระบบลุ่มอย่างชาญฉลาด อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่เกิดความยั่งยืนต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะ

การจัดการน้ำของชุมชนแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษาบ้านสวนกล้วย ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยและสรุปในเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เหตุผลประกอบ การจัดการน้ำจะสมบูรณ์ และได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

6.3.1.1 คัดเลือกอาสาสมัครต้นแบบในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ คือการส่งเสริมชาวบ้านที่มีจิตอาสาเป็นบุคคลนำร่อง ที่จะนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาชาวบ้านมาเป็นต้นแบบ

6.3.1.2 การประกอบอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ต้นน้ำต้องเปลี่ยนระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติ การนำเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือระบบเกษตรผสมผสานมาใช้แทนการผลิตพืชเชิงเดี่ยว เน้นให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบ

6.3.1.3 การสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วยภูมิปัญญา และหลักวิชาการไปพร้อมกับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามทฤษฎีความทันสมัยไม่ให้เกิดทศวรรษที่ชีวิตของชุมชนดั้งเดิม

6.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.3.2.1 ควรศึกษาการพัฒนาระบบการเกษตรที่เหมาะสม สำหรับชุมชนต้นน้ำ

6.3.2.2 ควรศึกษาวิจัยชนิดของพันธุ์พืชชนิดใด ที่เหมาะแก่การใช้ทำ
เกษตรกรรมพื้นที่ที่เป็นภูเขาและเป็นป่าต้นน้ำ

6.3.2.3 ควรศึกษาวิจัยพื้นที่ป่า เพื่อการอนุรักษ์สำหรับชุมชนต้นน้ำให้มี
ศักยภาพเกื้อหนุนให้ชุมชนดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง และยั่งยืน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณิต ธนุธรรมเจริญ. (มกราคม 2546). เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตร ฝายต้นน้ำ
ลำธารเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาที่ยั่งยืน ของฝ่ายศึกษาและพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษา
การพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่.

“Green Marketing”. แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมราชินีนาถ.

นิตยสารคู่แข่ง (ปีที่ 8, ฉบับที่ 404, กันยายน 2537), หน้า 10-14.

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรม. (2547). การอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำ.

ค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2551 จาก www.dnp.go.th/watershed

อภริชัย ศิริเทศ. (2548). ทีมงานไทยเอ็นจีโอ. ค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2550 จาก

<http://www.thaingo.org/story/vijai.htm>

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ “สินค้า Copy
หรือองค์ความรู้สร้างสังคม”. ค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2550 จาก

<http://www.royalrainmaking.thaigov.net/index1.php>

สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร. (2551). รู้จักลุ่มน้ำ. ค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2551 จาก

<http://www.royalrainmaking.thaigov.net/index1.php>

ไพโรจน์ กอสุธารักษ์. (ม.ป.ป.). การสูญเสียน้ำโดยการระเหยและรั่วซึมจากสระเก็บน้ำ.

ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน) สาขาวิศวกรรม
ชลประทาน ภาควิชาวิศวกรรมชลประทาน.

สุทธิศักดิ์ ไร่สุขศิริ (2540). องค์การบริหาร และจัดการน้ำในโครงการโขง-ชี-มูล

ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมชลประทาน) สาขาวิศวกรรม
ชลประทาน ภาควิชาวิศวกรรมชลประทาน.

ศรัณย์ ปัญญา. (2545). การศึกษาระบบการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรของชุมชน

เกษตรกรรมลุ่มน้ำปิง ตำบลสบแม่ข่า อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานบัณฑิตศึกษา
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพกิจกรรม

บ้านสวนกล้วย

พบผู้นำหมู่บ้าน

ภาพประกอบที่ ๘ สภาพทั่วไปของชุมชนบ้านสวนกล้วย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

แหล่งเก็บน้ำของหมู่บ้าน

ระบบประปาภูเขาถึงพักน้ำ

สภาพป่าและลำห้วยต้นน้ำ

ภาพประกอบที่ ๑ สภาพแหล่งน้ำบ้านสวนกล้วย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

หนองน้ำที่ขุดสำหรับใช้บริโภค

ท่อน้ำประปาและที่พักน้ำบริเวณต้นน้ำ

ที่เก็บน้ำเพื่อการเกษตรห้วยร่องน้อยสำหรับใช้ทำนา

ภาพประกอบที่ 10 แหล่งน้ำการเกษตรและประปา

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

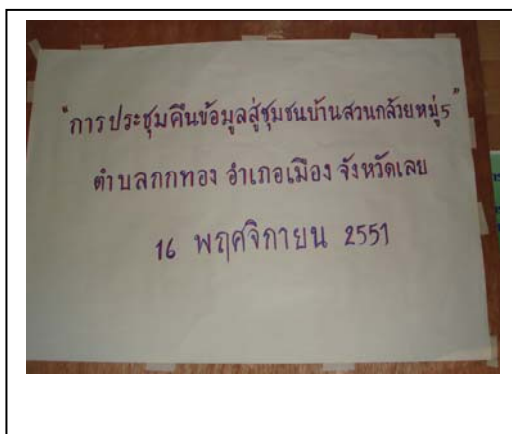
แหล่งผลิตน้ำประปาภูเขาสำหรับน้ำใช้กับวัดบ้านสวนกล้วย

ผู้ช่วยวิจัยสาธิตการใช้ไม้ไผ่ทำท่อประปาต่อน้ำจากน้ำตกในอดีต

ภาพประกอบที่ 11 สาธิตทำประปาภูเขา
ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

คืนข้อมูลสู่ชุมชน

สอบถามให้ข้อมูล

ภาพประกอบที่ 12 การประชุมคืนข้อมูลสู่ชุมชน
ที่มา : ถ่ายภาพโดย อริศ แสงอาทิตย์

วิถีชีวิตชาวไร่บ้านสวนกล้วย

ประเพณีทอดกฐิน

ปัจจุบันมีพระอยู่ประจำจำนวน 12 รูป

ภาพประกอบที่ 13 วิถีชีวิตชุมชนบ้านสวนกล้วย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

บริบทชุมชน

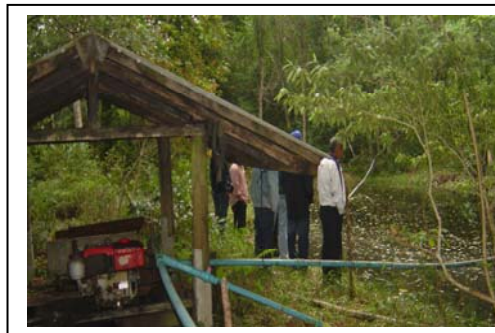
ภาพประทับใจในยามเช้า

ใช้บริการรถตลาด

ภาพประกอบที่ 14 บริบทชุมชนบ้านสวนกล้วย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

นำตัวแทนชาวบ้านสวนกล้วยดูงานการจัดการน้ำ

ฟังคำบรรยายจากเจ้าหน้าที่และดูแหล่งเก็บกักน้ำ

ภาพประกอบที่ 15 โครงการศึกษาดูงานการจัดการน้ำของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง

อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

รวมพลังเตรียมกล้าไม้

ชนกล้าไม้ไปแปลงปลูกและร่วมกันปลูก

ภาพประกอบที่ 16 โครงการปลูกต้นไม้รอบแนวเขตป่าชุ่มน้ำและแนวขอบสระสาธารณะน้ำประปา
ที่มา : ถ่ายภาพโดย อริศ แสงอาทิตย์

ภาพประกอบที่ 17 ชุดกิจกรรมโครงการตรวจคุณภาพน้ำด้วยตนเอง
ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

ภาพประกอบที่ 18 ภาพระบบรรจุน้ำฝนเพื่อบริโภค

ที่มา : ถ่ายภาพโดย อธิศ แสงอาทิตย์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นาม สกุล	นายอริศ แสงอาทิตย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2498
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 2 ตำบลพระยาทศ อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	186/87 ตำบลกุดป่อง ถนนเจริญรัฐ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการป่าไม้ จังหวัดแพร่ พ.ศ. 2525 ปริญญาตรีนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2529 ปริญญาตรีส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2551 กำลังศึกษาต่อปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2519 พนักงานป่าไม้ 2 กองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ ปฏิบัติราชการ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย พ.ศ. 2522 เจ้าพนักงานป่าไม้ 3 ฝ่ายปลูกสร้างสวนป่า สำนักงานป่าไม้เขตอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2530 เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ฝ่ายป้องกันรักษาป่า สำนักงานป่าไม้เขตอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2535 เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ สก. 4 (เขาบรรทัด – ผังซ้าย ห้วยตึกขุ) จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2537 เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลย.9 ฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดเลย
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส หัวหน้ากลุ่มงานสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองบัวลำภู

รายชื่อทีมวิจัย

รายชื่อผู้ร่วมวิจัยในช่วงเวลาที่ทำวิจัย โครงการจัดการน้ำ

1. นายสมักร มุลที ที่อยู่ 14 หมู่ 5 ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
2. นายชาญชัย พิลาธรรม ที่อยู่ 19 หมู่ 5 ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
3. นายมิตรชัย ธรรมผลา ที่อยู่ 35 หมู่ 5 ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
4. นางวัน โคตรมหา ที่อยู่ 11 หมู่ 5 ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
5. น.ส. จันทนา นนตานอก ที่อยู่ 41 หมู่ 5 ตำบลกกทอง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย